

Методика планування класним керівником виховної роботи з учнями

(доповідь)

ПЛАН

Вступ

1. Організаційно-методичні рекомендації щодо річного планування у ПТНЗ – розділу «Виховна робота».
2. Орієнтовна структура річного плану виховної роботи ПТНЗ.
3. Основні напрямки аналізу виховної роботи у ПТНЗ.

Висновки

Список використаної літератури

Вступ

Декларацією про державний суверенітет України проголошено виняткову важливість, забезпечення національно-культурного відродження українського народу, його історичної свідомості і традицій, національно-етнографічних особливостей, функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя.

Виховні завдання інженерно-педагогічних працівників закладів ПТО визначаються, виходячи з положень Декларації про державний суверенітет України, Закону «Про освіту» та Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ століття»). Метою освіти, як зазначено в Законі, є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими працівниками, спеціалістами.

Державною національною програмою «Освіта» визначено головну мету національного виховання: набуття молодим поколінням соціального досвіду, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури міжнаціональних відносин, формування в молоді незалежно від національної належності особистісних рис громадян Української держави, розвиненої духовності, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, правової, трудової, екологічної культури.

В основу національного виховання, що є органічним компонентом освіти і охоплює всі складові системи освіти, мають бути покладені принципи гуманізму, демократизму, єдності сім'ї і школи, наступності та спадкоємності поколінь.

1. Організаційно-методичні рекомендації щодо річного планування у ПТНЗ – розділу «Виховна робота»

Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті та Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти визначили пріоритетні завдання виховання й основні напрямки їх виконання на сучасному етапі.

Завдання виховання:

- формування особистості патріота України, який усвідомлює свою належність до сучасної європейської цивілізації, підготовлений до життя і чітко орієнтується в сучасних реаліях;
- виховання особистості демократичного світогляду й культури, яка не порушує прав і свобод людини, з повагою ставиться до традицій, культури народів світу;
- забезпечення умов для самореалізації особистості відповідно до її здібностей, суспільних та власних інтересів;
- формування покоління, яке здатне навчатися впродовж життя;
- створення й розвиток цінностей громадянського суспільства;
- відхід у процесі виховання від уніфікації, від орієнтації на "середнього" вихованця;
- формування в учнів національної свідомості, людської гідності;
- виховання в учнів свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження й зміцнення їхнього фізичного та психічного здоров'я;
- розвиток у дітей та молоді творчих здібностей, підтримка обдарованих дітей і молоді.

У Концепції національного виховання визначено такі **принципи виховання:**

- єдність національного і загальнолюдського виховання;
- природо відповідність виховання;
- активність, самодіяльність і творча ініціатива;
- демократизація виховання;
- гуманізація виховання;
- безперервність і наступність виховання;
- єдність навчання й виховання;
- диференціація та індивідуалізація виховного процесу;
- гармонізація родинного й суспільного виховання;
- особистий орієнтований підхід у вихованні.

Основні напрямки виховання:

Виконання основних завдань і реалізація головних принципів виховання здійснюються за такими пріоритетними напрямками:

- громадянське виховання;
- правове виховання;
- моральне виховання;
- фізичне виховання;
- художньо-естетична освіта й виховання особистості;
- екологічне виховання;
- трудове виховання;
- статеве виховання і підготовка до сімейного життя;
- формування наукового світогляду.

Виховання як цілеспрямований процес формування особистості здійснюється за допомогою використання різноманітних методів виховання, їх вибір та ефективне застосування залежать від:

- вікових та індивідуальних особливостей учнів;
- рівня розвитку дитячого колективу;
- поєднання методів формування свідомості та поведінки;
- ефективності самих методів.

Основними групами методів виховання є:

- методи формування свідомості (роз'яснення, бесіда, лекція, диспут, приклад);
- методи формування суспільної поведінки (педагогічна вимога, громадська думка, доручення, створення виховних ситуацій);
- методи стимулювання діяльності та поведінки (змагання, заохочення, покарання);
- методи контролю та аналізу ефективності виховання.

Форми організації виховання поділяються на масові (читацька конференція, тематичний вечір, літературна вікторина тощо), групові, або гурткові (політична інформація, година класного керівника, випуск стінної газети, робота з періодичною пресою, радіо і телепередачі тощо), індивідуальні (позакласне читання, гра на музичних інструментах, малювання, колекціонування).

Планування виховної роботи ПТНЗ – важлива умова її успішної діяльності. Воно забезпечує цілеспрямоване функціонування всіх підрозділів, створює умови для організованої роботи педагогічного та учнівського колективів, раціонального використання часу та інших можливостей і резервів, дає змогу прогнозувати результати виховного процесу.

Існує декілька **видів планів виховної роботи в ПТНЗ:**

- перспективний план виховної роботи;
- річний план виховної роботи;
- план роботи на кожний семестр (можливий план-сітка);
- план роботи об'єднань додаткової освіти (гуртків, секцій, клубів тощо);
- плани роботи органів учнівського самоврядування;
- план роботи методичного об'єднання класних керівників;
- плани роботи класних керівників.

В усіх видах планування враховують зовнішню (вказівки державних і відомчих органів щодо завдань навчального закладу, змісту виховання підростаючого покоління) і внутрішню (відомості про попередню діяльність навчального закладу, досягнення, недоліки у виховній роботі тощо) інформацію.

Плануючи виховну роботу як навчального закладу, так і класних керівників, вихователів, керівників гуртків необхідно забезпечувати:

- особистісну орієнтованість виховання;
- науковість виховання, що передбачає систему науково обґрунтованих завдань, змісту, методів, форм і роботи;
- реальність і оптимальність заходів, які мають сприяти виробленню рівномірного ритму роботи протягом року;
- соціальну детермінацію, яка передбачає формування в учнів потрібних суспільству моральних, правових, естетичних та інших якостей;
- цілеспрямованість, конкретність, розумну насиченість виховання, врахування в ньому інтересів учнів;
- урахування ювілейних і суспільно-політичних дат життя України;
- поєднання педагогічного керівництва і самостійної діяльності учнів.

2. Орієнтовна структура річного плану виховної роботи ПТНЗ

Напрямки планування виховної роботи навчального закладу на навчальний рік:

1. Аналіз позаурочної виховної діяльності педагогічного колективу і класних керівників за минулий рік.

2. Цілі та завдання, проблема виховної роботи закладу.

3. Робота з педагогічними кадрами, спрямована на вдосконалення педагогічної майстерності викладача:

- діагностика професійної підготовленості педагогів з питань виховання;
- організація роботи семінарів, творчих груп, класних керівників, вихователів, керівників гуртків та об'єднань за інтересами;
- проведення різноманітних методичних заходів з педагогами;
- забезпечення педагогічних працівників інформацією про досягнення науки, досвід, новинки методичної літератури з проблем виховання;

- вивчення педагогічного досвіду, визначення шляхів його використання;
- організація дослідницької роботи класних керівників з урахуванням досягнень науки, досвіду;
- самоосвіта педагогів.

4. Контроль за станом позаурочної виховної роботи:

- визначення кола питань для розгляду на засіданнях педагогічної ради;
- вивчення стану виховної роботи в групах;
- організація, зміст, виховна спрямованість позакласних заходів;
- контроль за виконанням нормативних документів;
- проведення аналізу виховних заходів;
- визначення технології розробки управлінських рішень;
- здійснення педагогами самоаналізу діяльності, визначення мети професійного самовдосконалення.

5. Позаурочна робота з учнівським колективом:

- традиційні загальноучилищні заходи;
- організація діяльності органів учнівського самоврядування;
- діяльність педагогічного колективу щодо розвитку творчих здібностей учнів;
- робота клубів та об'єднань за інтересами;
- фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи.

6. Робота з батьками.

7. Позаурочна робота в гуртожитку.

3. Основні напрямки аналізу виховної роботи в ПТНЗ

1. Аналіз рівня здоров'я і здорового способу життя. Даний аналіз передбачає відповіді на наступні питання:

- Як була організована робота зі збереження, зміцнення здоров'я учнів і формування здорового способу життя? Тенденції.
- Які рівні фізичного розвитку і фізичної підготовленості учнів? Тенденції.
- Як вплинула виховна робота на рівень здоров'я і формування здорового способу життя?

2. Аналіз рівня вихованості:

- Яка ефективність створеної в ПТНЗ системи виховної роботи?
- Який вплив системи самоуправління на рівень виховної роботи?
- Який рівень вихованості учнів різних вікових груп, що навчаються у ПТНЗ? Тенденції.
- Чи є випадки порушення дисципліни учнями в ПТНЗ і поза його межами, правопорушення і злочини?
- Чи є випадки виключення з ПТНЗ?
- Як використовуються в системі виховної роботи національно-культурні традиції?

- Який стан профілактики правопорушень і злочинів? Які результати профілактичної роботи?
 - Які досягнення учнів у районних спортивно-оздоровчих, художньо-естетичних і інших заходах?
 - Як використовуються виховні можливості уроку для формування моральних цінностей, переконань і поведінки учнів?
 - Як використовуються виховні можливості родини, соціуму?
 - Які традиції навчального закладу забезпечують високий позитивний результат у вихованні учнів?
 - Як здійснюється педагогічне керівництво органами учнівського самоврядування?
3. Аналіз роботи з батьками, громадськістю, трудовими колективами підприємств зі спонсорами:
- Як залучається до керування навчального закладу громадськість?
 - Як здійснюється педагогізація середовища?
 - Як організована психолого-педагогічна освіта батьків?
 - Що дає проведення спільних заходів учнів, викладачів, батьків і громадськості в навчальному закладі й у мікрорайоні?
 - Чи став навчальний заклад соціокультурним центром?

3. Орієнтований план виховної роботи з учнівським колективом у навчальному закладі

№ з/п	Зміст заходу	Дата проведення	Виконавець	Примітка
1. Організаційна робота				
1	Провести вибори до органів учнівського самоврядування			
2	Сформувати склад Ради профілактики правопорушень та склад піклувальної ради			
3	Переобрати батьківський комітет			
4	Організувати роботу гуртків, секцій, клубів тощо, залучити учнів до участі в них			
5	Забезпечити проведення інформаційно-просвітницьких та виховних годин			
6	Організувати конкурс на кращу навчальну групу			
7	Забезпечити відзначення ювілейних дат, випуск стіннівок			
8	Поповнення експозиції музею або куточка історії навчального закладу			
9	Забезпечити проведення тижнів, предметів і професій			
2. Організація культурно-масової роботи за основними напрямками виховання				
2.1. Громадянське виховання				
1	Проведення Дня знань			

2	Виховні години: "Символи моєї держави", "Конституція України – основний закон нашої держави", "Чорнобильські уроки"			
3	Конкурс фотографій "Люблю тебе, мій рідний краю"			
4	Зустріч з поетами та письменниками області			
5	Ознайомлення з історією народних свят і обрядів. Провести заходи: свято Миколая, Андріївські вечорниці, конкурс великодніх писанок			
6	Тематичні екскурсії до музеїв міста			
7	Свято училища "Сьогодні нам минає ..."			
8	Бесіда "Твоє виборче право"			

2.2. Військово-патріотичне виховання

1	Екскурсії до музею. Створення куточка бойової слави			
2	Провести тиждень Пам'яті, присвячений річниці звільнення України від німецько-фашистських загарбників "Ніхто не забутий, ніщо не забуто ..."			
3	Місячник військово-патріотичної та оборонно-масової роботи до річниці Збройних сил України			
4	Військово-спортивна гра "Козацькі розваги"			
5	Зустріч з ветеранами Великої Вітчизняної війни			
6	Зустріч з працівниками військкомату			
7	Покладання квітів до пам'ятників полеглим воїнам			
8	Цикл бесід і виховних годин: "Що означає бути патріотом", "Річниця незалежності України", "Твій подвиг, солдате, пам'ятають нащадки"			
9	Організувати екскурсії, походи та мандрівки рідним краєм			

2.3. Морально-правове виховання

1	Виховні години: "Про зовнішність, мову та духовну культуру", "Моральний ідеал людини, його роль у житті і молоді", "Утверджуй у собі людину". Круглий стіл "Мистецтво спілкування"			
2	Провести анкетування "Твої моральні якості"			
3	Дискусія "Чи потрібен я Україні таким, яким є сьогодні?"			
4	Бібліотечний вечір "Духовна краса людини"			
5	Бібліотечний захід з основ християнської моралі "Книга книг – Біблія"			
6	Бесіда "Порядок у навчальному закладі, дотримання дисципліни – обов'язок кожного учня"			

2.4. Превентивне виховання

1	Організувати роботу Ради профілактики правопорушень			
2	Розробити спільні заходи з органами та службами, які працюють з неповнолітніми			

3	Зустрічі з працівниками міліції, суду, прокуратури, ДАІ тощо			
4	Ведення картотеки (обліку учнів з асоціальною поведінкою)			
5	Зустрічі з лікарями різних фахів			
6	Проведення тижня (місячника) превентивного виховання			
7	Цикл бесід і виховних годин: "Проблеми сучасної молоді", "Підлітки: злочин і кара (конференція)", "Здоровий спосіб життя. Хто "за?"; "Падіння моралі: проституція та її наслідки"			
8	Організація змістовного дозвілля під час канікул			
9	Попередження суїциду. Запобігання торгівлі людьми			
10	Вечір запитань і відповідей "Молодь і закон"			

2.5. Художньо-естетичне виховання

1	Провести анкетування учнів з метою виявлення уподобань, інтересів, смаків			
2	Укомплектувати гуртки художньої самодіяльності, технічної та художньої творчості			
3	Провести осіннє свято "Барви золотої осені"			
4	Підготувати концерт-привітання до Дня працівників освіти			
5	Огляд-конкурс художньої самодіяльності груп			
6	Урочистий вечір або концерт, присвячений річниці Збройних сил України			
7	Конкурс новорічних газет			
8	Новорічний вечір, бал-маскарад			
9	Концерт, присвячений Дню 8 Березня			
10	Конкурс "Міс ліцей"			
11	Конкурс "Містер лицар"			
12	Свято гумору "Квітневі усмішки"			
13	Культпохід у театр (кінотеатр)			
14	Свято випускників			
15	Виховні години: "Моє хобі", "Молодіжна культура. Яка вона?"			
16	"В ім'я кохання" (до Дня святого Валентина)			
17	Урок самовиховання "Управляй своїми емоціями"			

2.6. Трудове виховання

1	Організація чергування в кабінетах, майстернях			
2	Закріпити ділянки території закладу за групами для систематичного прибирання			
3	Анкетування учнів на професійну придатність			
4	Виготовлення корисної продукції в майстернях училища			
5	Тематичний вечір "Професія, яку ти обрав"			
6	Конкурс професійної майстерності			
7	Вечір-презентація професій училища			
8	КВК "Гордість – професія моя"			

9	Провести цикл бесід та виховних годин: "Праця – основа життя", "Трудові права неповнолітніх", "Проблеми ринкової економіки"			
10	Зустріч з працівниками Центру зайнятості з метою інформування випускників про стан ринку праці			
2.7. Екологічне виховання				
1	Озеленення території навчального закладу			
2	Бібліотечний урок "Цікаве поруч з нами"			
3	Вечір пам'яті "Чорнобиль: події та уроки"			
4	Конкурс газет на екологічну тематику			
5	Провести цикл бесід та виховних годин: "Природа, екологія і ми", "Що таке екологія?", "Земля і ми", "Захистимо довкілля"			
3. Індивідуальна робота з учнями				
1	Вивчення індивідуальних особливостей учнів (анкети, тести, особові справи)			
2	Оформлення соціальних паспортів груп, навчального закладу			
3	Систематичний контроль відвідування занять			
4	Виявлення і допомога неблагополучним сім'ям			
5	Вивчення соціального оточення учнів, умов проживання в гуртожитку, мікроклімату в сім'ях			
6	Організація педагогічного патронажу за дітьми-сиротами та дітьми, які залишились без піклування батьків			
7	Індивідуальна робота з учнями, схильними до правопорушень			
4. Робота з батьками (родинно-сімейне виховання)				
1	Організувати роботу батьківських комітетів у групах, делегувати представників до батьківського комітету училища			
2	Провести загальні батьківські збори училища			
3	Організувати роботу психологічної служби для батьків (консультації)			
4	Зустріч батьків з працівниками правоохоронних органів			
5	Організувати роботу батьківського всеобучу (окремий план)			
6	Здійснювати постійний контроль над неблагополучними сім'ями			
7	Робота з питань підготовки молоді до шлюбу та батьківства			
8	Організація та проведення дня Батька та дня Матері			
5. Фізична підготовка. Формування здорового способу життя				
1	Організувати роботу спортивних секцій, гуртків			
2	Створити та організувати роботу спеціальної медичної групи			
3	Відкритий урок, присвячений Дню фізичної культури і спорту			
4	Осінній легкоатлетичний крос			
5	День Здоров'я			
6	Планування спортивних заходів і змагань на поточний навчальний рік (окремий план)			
7	Проведення внутрішньо-училищних змагань з футболу, баскетболу, настільному тенісу, волейболу			
8	Участь у міських, районних та обласних змаганнях			
9	Підвищувати якість уроків фізичного виховання, контролювати відвідування їх учнями			
10	Організувати роботу лекторію медичних знань "Здоров'я" (окремий план)			

11	Формування навичок здорового способу життя (проведення тренінгів)			
12	Провести цикл бесід та виховних годин на теми: "Особиста гігієна та режим дня", "Наш вільний час і здоровий спосіб життя", "Профілактика йододефіциту", "Здоров'я молоді – здоров'я нації", "Профілактика виробничого травматизму" тощо			
13	Екскурсія (турпохід, мандрівка на природу)			
6. Позаурочна робота в гуртожитку				
1	Організація учнівського самоврядування (створення Ради гуртожитку, формування органів самоврядування на поверхах)			
2	Залучення учнів-мешканців гуртожитку до занять у гуртках та спортивних секціях			
3	Систематичне проведення санітарних годин			
4	Підготувати та провести конкурс на кращу кімнату, секцію			
5	Формування пропускового режиму			
6	Ведення журналів педагогічних спостережень (проведення анкетувань, тестувань)			
7	Контроль за самопідготовкою учнів			
8	Регулярні рейд-перевірки стану проживання учнів у гуртожитку			
7. Учніське самоврядування				
1	Вибори органів учнівського самоврядування в групах			
2	Організувати роботу учнівського парламенту			
3	Організувати роботи Школи активу учнівської молоді «Лідер»			
4	Взяти участь у конкурсі «Краща навчальна група»			
5	Організувати роботу волонтерського загону			
6	Проводити засідання ради лідерів			
7	Організувати випуск стіннівок			
8	Проводити тематичні акції			

Список використаної літератури:

1. Конституція України. – К., 1997.
2. Закон України „Про професійно-технічну освіту" // Вісник профтехосвіти: – К., 1998. – №3.
3. Бех І.Д. Конституція виховання особистості // Рідна школа. – 1991. – №5.
4. Бех І.Д. Особистісно-зорієнтоване виховання: Науково-методичний посібник. – К.: Либідь, 2003.
5. Ульяна Г.В. Педагогическое планирование в образовательных учреждениях. –Ярославль, 1995.
6. Лутошкин А.Н. Как вести за собой. – М., 1986.
7. Рожков М.И. Организация воспитательного процесса в школе: Учебное пособие. – ВЛАДОС, 2001.
8. Сухомлинський В.О. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості. Методика виховання колективу. – К.: Радянська школа, 1976.
9. Хон Р.Л. Педагогическая психология. Принципы обучения. – М.:

Деловая книга, 2002.

10. Рекомендації щодо планування роботи класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти // Директор школи. – 2005. – №4.

11. Основні напрямки діяльності класного керівника // Завуч. – 1999. – №20-21.

12. Методи забезпечення виховного процесу // Завуч. – 2000. – №20-21.